

Фізіологія, в тому числі й фізіологія жувального апарату. Частина 2: навчальний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів (магістрів) стоматологічного факультету / [Л.Ю. Безпалько, І.Є. Дзись, І.М. Ковальчук, Н.І. Купиняк, О.І. Мельник, М.Я. Савицька, Я.О. Погорецька, Н.В. Суходольська, Ю.В. Федоренко] // за ред.: О.С. Заячківської. – Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2020. – 188с.: 108 іл.

Нещодавно світ побачив навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів (магістрів) стоматологічного факультету «Фізіологія, в тому числі й фізіологія жувального апарату» за редакцією професора Оксана Заячківської, підготовлений співробітниками кафедри нормальної фізіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, виданий в університетському видавництві. Матеріал книги організований у відповідності до робочої кафедральної програми, стандартів та критеріїв компетентності з дисципліни «Фізіологія, в тому числі й фізіологія жувального апарату» для студентів стоматологічного факультету, що відповідає вимогам та критеріям компетентності з точки зору доказової медицини та стоматології.

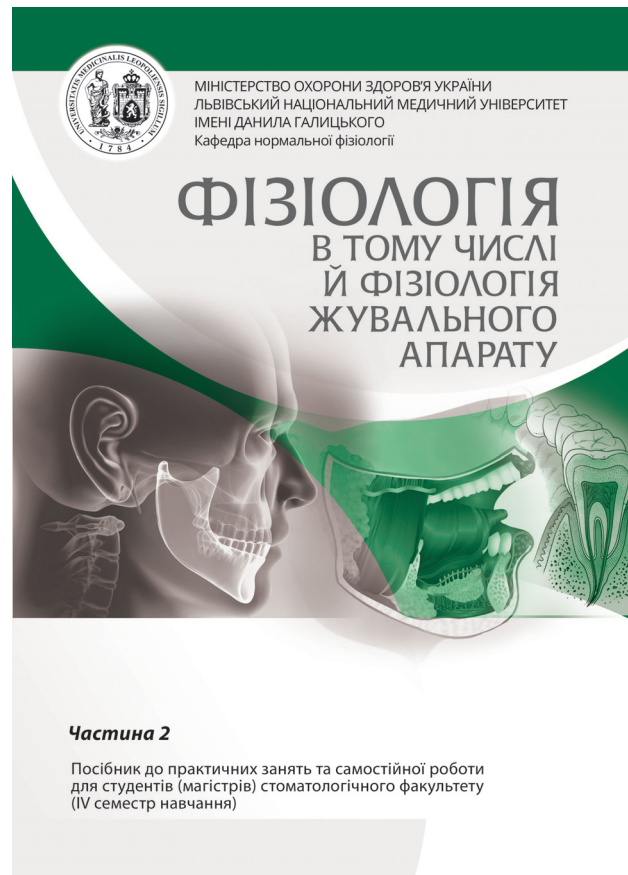
Актуальність та необхідність підготовки видання даного посібника ґрунтується на викладанні дисципліни фізіологія студентам-стоматологам, що базується на принципах формування у них клінічного мислення у спосіб вирішення клінічних задач та ситуаційних завдань для підготовки спеціалістів другого (магістерського) рівня знань у системі охорони здоров'я, у відповідності до освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм підготовки спеціалістів стоматологічного профілю.

Актуальність та необхідність підготовки видання даного посібника ґрунтується на викладанні дисципліни фізіологія студентам-стоматологам, що базується на принципах формування у них клінічного мислення у спосіб вирішення клінічних задач та ситуаційних завдань для підготовки спеціалістів другого (магістерського) рівня знань у системі охорони здоров'я, у відповідності до освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм підготовки спеціалістів стоматологічного профілю.

Специфіка професії лікаря-стоматолога визначає необхідність глибоких знань та розуміння механізмів функціонування фізіологічних систем організму та, зокрема, тих специфічних процесів, що відбуваються в порожнині рота та тканинах щелепно-лицевої ділянки.

Численними науковими дослідженнями доведено зв'язок між виникненням порушень в роботі вісцеральних систем і змінами щелепно-лицевої ділянки. Також, майбутній стоматолог повинен вміти виявляти ознаки дисфункції внутрішніх органів, що мають специфічне відображення у вигляді певних змін та появи певних симптомів та ознак у порожнині рота.

У цьому навчальному посібнику детально розглянуті важливі питання фізіології системи крові та серцево-судинної системи, зазначено особливості функціонування системи травлення

з акцентом на огляд і вивчення процесів травлення в ротовій порожнині, дослідження мікрокристалізації слини, результати лінгводіагностики та особливості складу та регулювання роботи залоз травного тракту. Так, знання фізико-хімічних властивостей та складових крові дозволить лікарю-стоматологу планувати та надавати кваліфіковану допомогу пацієнтам з порушенням зсідання та проти зсідання, патологією імунної відповіді тощо.

Майбутній стоматолог повинен знати, що порушення носового дихання є одним з факторів, що можуть призвести до порушень росту та розвитку нижньої щелепи. Так, у розділі «Фізіологія системи дихання» автори звертають увагу на вивчення процесів та етапів газообміну з врахуванням особливостей взаємозв'язку та функціональних механізмів апарату зовнішнього дихання та взаємоузгодженості функцій щелепно-лицевої ділянки.

Ретельне вивчення розділу «Фізіологія серцево-судинної системи» дозволить студенту-стоматологу здобути знання та розуміння основ функціонування серця та стану судин, основних механізмів регуляції параметрів гемодинаміки, володіти основами інтерпретації даних ЕКГ, з'ясувати особливості локального кровоплину різних органів, в тому числі локального кровоплину та стану лімфатичної системи щелепно-лицевого апарату.

У розділі «Фізіологія системи травлення» особливої уваги автори надали детальному аналізу складу, властивостям слини, регуляції слиновиділення та зазначили важливий зв'язок травних процесів у порожнині рота з наступними етапами травлення в травному каналі. В сучасному аспекті подано методи дослідження стану зубощелепного апарату.

Даний посібник містить практичні роботи та сучасну навчальну інформацію з фізіології вісцеральних систем, подану у вигляді схем, ілюстрацій, клінічних задач з урахуванням специфіки роботи лікаря-стоматолога та легкого розуміння і сприйняття матеріалу. Авторами подано основні терміни англійською, що допоможе майбутнім лікарям швидше оволодіти професійною англійською мовою. Такі знання спонукатимуть для подальших фахових знань згідно стандартів світової медицини і стоматології. Систематизація поданих матеріалів для вивчення фізіологічних процесів функціонування щелепно-лицевої ділянки забезпечить в подальшому розуміння стоматологами в процесі навчання та практичної роботи виникнення патофізіологічних механізмів, відповідно до яких будуть використані сучасні засоби діагностики та ефективні методи лікування.

Методологія практичних занять включає комплексні теоретичні знання анатомії, гістології, біологічної хімії та чітко сформовану експериментальну частину роботи з використанням інвазивних та неінвазивних методик у відповідності до Європейських стандартів проведення експериментів. Взаємна узгодженість теоретичного та практичного матеріалу забезпечить формування необхідних знань та навиків не лише з фізіології, але й сприятиме розвитку профілактичної стоматології. Вирішення тестових завдань, клінічних задач забезпечить контрольний етап закріплення необхідного вихідного рівня знань та навичок відповідно до поданих розділів фізіології вісцеральних систем.

Інтегрований підхід до вивчення дисципліни забезпечить розуміння студентами-стоматологами практичного застосування знань з фізіології вісцеральних систем, що в майбутньому буде основою для кваліфікованої клінічної практики. Даний посібник забезпечить детальне оволодіння матеріалом та сприятиме систематизації набутих знань в подальшому навчанні та роботі лікаря-стоматолога.

Тетяна Запорожець,
професор кафедри фізіології
Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава)